

NORGES HØYESTERETT

Den 30. april 2018 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Bårdsen, Matheson og Høgetveit Berg i

HR-2018-781-U, (sak nr. 18-049533STR-HRET),

Påtalemyndigheten

mot

A (advokat Ole-Kristian Ringnes)

avsagt slik

D O M :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens dom i sak om promillekjøring og etterfølgende alkoholnyttelse.
- (2) A, født 00.00.1991, ble ved tiltalebeslutning 15. februar 2017 satt under tiltale for overtredelse av:

"I Vegtrafikkloven § 31 første ledd jf annet ledd jf tredje ledd jf fjerde ledd jf § 22 første ledd for å ha ført en motorvogn når han var påvirket av alkohol (ikke edru) eller andre berusende eller bedøvende midler

Grunnlag:

Torsdag 29. desember 2016 ca. kl. 04.00 i ---vegen i X førte han varebil med kjennemerke 000, til tross for at han var påvirket av alkohol.

II Vegtrafikkloven § 31 første ledd jf sjette ledd jf § 22 femte ledd

for å ha nydt alkohol eller inntatt annet berusende eller bedøvende middel i de første seks timene etter at han var ferdig med kjøringen, når han forstod at det kunne bli politietterforskning på grunn av kjøringen eller har utvist grov uaktsomhet i så måte

Grunnlag:

Torsdag 29. desember 2016 ca. kl. 04.10 i ---vegen 00 i X inntok han alkohol, etter å ha kjørt personbil som nevnt i post I, i påvirket tilstand, slik at han forstod eller måtte forstå at kjøringen i påvirket tilstand kunne medføre politietterforskning."

- (3) Øvre Romerike tingrett avsa 8. desember 2017 dom med slik domsslutning:

"1. A, født 00. 00.1991, dømmes for overtredelse av
- vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. andre ledd bokstav b og fjerde ledd, jf. § 22 første ledd, og

- vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. sjette ledd, jf. § 22 femte ledd, sammenholdt med straffeloven § 79 bokstav a, til fengsel i 15 – femten – dager.

2. Fullbyrding av fengselsstraffen utsettes med en prøvetid på to år, jf. straffeloven § 34.
3. Han dømmes videre til en bot på 45 000 – førtifemtusen – kroner, subsidiært fengsel i 15 – femten – dager.

[...]"

(4) A anket tingrettens dom for så vidt gjaldt bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for tiltalebeslutningens post II.

(5) Eidsivating lagmannsrett avsa 5. mars 2018 dom med slik domsslutning:

"Tingrettens dom oppheves for så vidt gjelder domfellelsen for forholdet omhandlet under tiltalebeslutningens post II."

(6) I As anke til lagmannsretten var det gjort gjeldende at det ikke er holdepunkter for at han måtte forstå at det kunne bli politietterforskning på grunn av promillekjøringen. Lagmannsretten opphevet imidlertid utenfor ankegrunnen dommen uten ankeforhandling, idet den enstemmig kom til at tingretten hadde lagt et for lavt beviskrav til grunn for sin avgjørelse. Den hadde derfor anvendt loven feil, jf. straffeprosessloven § 322 første ledd nr. 1, jf. § 342 andre ledd nr. 4 jf. § 343 andre ledd nr. 8.

(7) Påtalemyndigheten har anket til Høyesterett. Det er anket over lagmannsrettens saksbehandling og lovanvendelse. Det er anført at lagmannsretten skulle fastsatt straff for det forhold hvor domfellelsen i tingretten ble stående. Det er videre anført at når tingretten under tiltalebeslutningens post I lot tvilen komme tiltalte til gode med hensyn til spørsmålet om all alkohol var inntatt før kjøringen, må den kunne bygge på det samme faktum – altså at noe alkohol må ha vært inntatt etterpå – for post II.

(8) Påtalemyndigheten har nedlagt slik påstand:

"Lagmannsrettens dom oppheves etter straffeprosessloven § 323 tredje ledd bokstav a."

(9) A, som er kjent med anken, har ikke kommet med bemerkninger.

(10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at tiltalte etter å ha kjørt bil ble pågrepet hjemme hos sin far med en promille som ved utåndingsprøve ble målt til 1,22. Tingretten har uttalt at den "ser ingen grunn til å tvile på at resultatet fra utåndingsprøven er korrekt".

(11) Ved domfellelsen for tiltalens post I – promillekjøringen – fant tingretten det "bevist ut over rimelig tvil" at A var påvirket under kjøringen. Den kom imidlertid til at påvirkningsgraden måtte settes lavere enn den målte promillen. Om dette heter det i tingrettens dom:

"Selv om retten ikke er i tvil om at A kjørte under alkoholpåvirkning, kan den ikke utelukke at han også drakk noe hjemme hos faren. Tiltaltes troverdighet svekkes av at han ikke sa noe om dette til politiet på stedet. Beviskravet er imidlertid meget strengt. ... Det kan ikke utelukkes at tiltaltes forklaring er korrekt. Tvilen overstiger den rent teoretiske tvil."

- (12) Tingretten fant det imidlertid "hevet over tvil at promillen i alle fall oversteg 0,5 under kjøringen". Han ble på denne bakgrunn funnet skyldig i overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. andre ledd bokstav b.
- (13) Ved domfellelsen for tiltalens post II – etterfølgende inntak av alkohol – uttalte tingretten:

"Retten har kommet til at det ikke kan utelukkes at noe av alkoholen ble drukket etter kjøringen. Retten må på selvstendig grunnlag ta stilling til skyldspørsmålet for tiltalen post II, basert på det faktum som er bevist.

...

A har selv forklart at han drakk alkohol innen seks timer etter at han parkerte."

- (14) Om tingrettens bevisbedømmelse har lagmannsretten uttalt:

"Lagmannsretten finner at tingrettens domsgrunner tilsier at tingretten har anvendt loven feil, idet den har lagt et for lavt beviskrav til grunn for sin avgjørelse. ... Tingrettens premisser lest i sammenheng gir uttrykk for reell tvil om hvorvidt tiltalte drakk alkohol etter at kjøringen var avsluttet. Etter lagmannsrettens syn kan det i en slik situasjon ikke være tilstrekkelig å vise til tiltaltes forklaring, som kan synes tilpasset for å oppnå en mildere straff for promillekjøringen. Dette må gjelde selv om tingretten, ved å legge tiltaltes forklaring til grunn, tar ham på ordet. Det avgjørende må være om tingretten er overbevist om at tiltalte drakk alkohol etter at kjøringen var avsluttet. Tingrettens premisser etterlater tvil om dens overbevisning."

- (15) Ankeutvalget finner det enstemmig klart at tingretten ved domfellelsen for etterfølgende inntak av alkohol ikke har lagt et slikt lavere beviskrav til grunn. Tingrettens uttalelse om at den "er kommet til at det ikke kan utelukkes at noe av alkoholen ble drukket etter kjøringen" må etter utvalgets oppfatning forstås som en henvisning til hva som var avgjørende for fastsettelsen av påvirkningsgraden under kjøringen. Uttalelsen har ikke overføringsverdi til hvilket beviskrav tingretten har bygget på for også å kunne dømme for etterfølgende alkoholinntak. I dommen heter det at dette skyldspørsmålet skal avgjøres "på selvstendig grunnlag" og "basert på det faktum som er bevist". Dette viser at tingretten ikke har bygget domfellelsen på at etterfølgende inntak av alkohol "ikke kan utelukkes". I lys av hva tingretten i tilknytning til domfellelsen for tiltalens post I har uttalt om det strafferettslige beviskravet, har det dessuten formodningen mot seg at et annet og lavere krav skulle være lagt til grunn for tiltalens post II.
- (16) Lagmannsrettens opphevelse bygger etter dette på en uriktig forståelse av tingrettens dom. Høyesteretts ankeutvalg finner det da enstemmig klart at lagmannsrettens dom må oppheves, jf. straffeprosessloven § 323 tredje ledd bokstav a.

SLUTNING :

Lagmannsrettens dom oppheves.

Wilhelm Matheson
(sign.)

Arnfinn Bårdsen
(sign.)

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)

Riktig utskrift: